

Referentiesituaties en ontwikkelingsscenario's

3 Referentiesituaties en ontwikkelingsscenario's

Referentiesituatie – 2030 en de 3 zeespiegelstijgingsscenario's

De referentiesituatie beschrijft de toestand van de omgeving (op basis van autonome en gestuurde ontwikkelingen) in afwezigheid van het plan of project. Het dient als uitgangssituatie voor het geïntegreerd onderzoek en als vergelijkingsbasis voor het beschrijven en beoordelen van de redelijke alternatieven van het strategisch beleidsplan Kustvisie binnen het milieueffectenonderzoek (MER) en de ondersteunende studies.

Normaliter gebeurt een dergelijke beschrijving van de referentiesituatie op basis van het definiëren van bijkomende ontwikkelingsscenario's gebaseerd op prognoses van 2 zaken, namelijk:

- De autonome ontwikkelingen (die spontaan plaats vinden o.a. demografie, klimaat, successie) en
- De gestuurde ontwikkelingen (die plaatsvinden als gevolg van beleidsbeslissingen o.a. natuurbeleid, Marien Ruimtelijk Plan (MRP) of van de uitvoering van plannen en projecten door zowel private als publieke initiatiefnemers). Deze kunnen op hun beurt dan nog eens opgedeeld worden in
 - Ontwikkelingen die een directe invloed hebben op kustveiligheid;
 - Ontwikkelingen die een directe invloed hebben op het ruimtegebruik enerzijds en functies van kust en zee anderzijds.

Wat betreft de **autonome ontwikkelingen** worden binnen het strategisch beleidsplan Kustvisie enkel de spontane ontwikkelingen inzake zeespiegelstijging (+1 m, +2 m, +3 m zeespiegelstijging) meegenomen, evenals de direct hieraan gerelateerde effecten (o.a. over het overstromingsrisico voor de kust en de havens, het risico op verzilting, hydromorfologische effecten of de aantasting van natuurwaarden door overstroming). Andere spontane ontwikkelingen op lange termijn inzake klimaatverandering, zoals temperatuurverandering, hittepatronen of neerslagpatronen alsook demografische evoluties worden omwille van grote onzekerheden niet meegenomen. Daarvoor gaan we uit van de situatie zoals gekend (anno 2030).

Wat betreft de **gestuurde ontwikkelingen** kent dit project echter een hoge complexiteit naar schaalgrootte (volledige kust) en een zeer lange tijdshorizon (gelinkt aan de verschillende zeespiegelstijgingsscenario's). Bovendien is momenteel niet alle nodige input beschikbaar voor dergelijke prognoses die invloed hebben op kustveiligheid en op het ruimtegebruik. Daarom wordt een bewuste keuze gemaakt om een vereenvoudigde aanname te doen en het gekende beslist beleid en sectorplannen anno 2030 als basis te nemen voor de gestuurde ontwikkelingen.

- Inzake veiligheid wordt het Masterplan Kustveiligheid als basis, als uitgevoerd, genomen. Het Masterplan Kustveiligheid vormt het beslist beleid inzake veiligheid in de kustzone. In de strandzones betekent dit veelal suppleties op het strand (hoog of laag strand) of in (of tussen) de duinen. In Middelkerke en Raversijde worden stormmuren voorzien, net zoals tussen De Haan en Wenduine. Aan de Oostkust zal het zwinproject instaan voor de veiligheidsgarantie met het behoud van een duurzaam intergetijdengebied. Binnen de havens betekent het Masterplan Kustveiligheid een stormvloedkering in Nieuwpoort, overstromingsmaatregelen in de achterhaven van Oostende alsook de renovatie van Sas Slijkens. In Blankenberge zal een nieuwe stormmuur rondom de haven zijn aangelegd en is de westdam verlengd. In Zeebrugge wordt de nieuwe sluis gebouwd, een nieuwe stormmuur en overstromingsmaatregelen voorzien en het Boudewijnkanaal verbreed.

Inzake het bestaand ruimtegebruik en de functies worden alle relevante plannen en projecten die reeds gekend zijn tot 2030, die een relevante invloed hebben op het kuststelsel, als beslist beleid beschouwd, als basis genomen. Het omvat o.a. het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen, de

Langetermijnvisie Noordzee 2050 alsook het Marien Ruimtelijk Plan (MRP). Binnen deze laatste zullen in het referentiejaar 2030 nieuwe zones gedefinieerd zijn voor commerciële en industriële activiteiten (CIA) alsook nieuwe baggerstorten. Ook zijn er wijzigingen doorgevoerd inzake bodembescherming binnen het SBZ-H Vlaamse Banken.

Dit betekent dat het bestaande socio-economische gebruik en de gekende natuurbeschermingsgebieden als vaststaande elementen worden gezien voor de verschillende zeespiegelstijgingsscenario's (en dus op lange termijn).

De referentiesituatie 2030 wordt als vergelijkingsbasis genomen voor zo goed als alle evaluatiecriteria. De criteria gelinkt aan hydromorfologie, overstromingen en verzilting vormen hierop een uitzondering, hier wordt getoetst aan de referentiesituaties gelinkt aan de zeespiegelstijgingsscenario's (+1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging). Voor deze criteria kunnen deze toekomstige situaties modelmatig wel in beeld gebracht worden waardoor effecten van zeespiegelstijging op een meer realistische wijze voorspeld kunnen worden. Ook bij deze referentiesituaties beschouwen we het Masterplan Kustveiligheid als identiek uitgevoerd als voor de referentiesituatie 2030.

Het feit dat er voor bepaalde criteria toch een beoordeling wordt gedaan t.o.v. de referentiesituaties gelinkt aan de zeespiegelstijgingsscenario's (+1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging) staat de onderlinge vergelijking van de redelijke alternatieven naar toekomstige kustlijnen niet in de weg. Zo wordt de focus van de beoordeling in deze strategische fase gehouden op het onderscheidend belang van de redelijke alternatieven in functie van kustbescherming.

Nulalternatief +1 m, +2 m, +3 m zeespiegelstijging

- Het nulalternatief geeft een beschrijving van de toestand (op basis van autonome en gestuurde ontwikkelingen) van de omgeving in afwezigheid van het plan voor de drie zeespiegelstijgingsscenario's +1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging. De beschrijving van het nulalternatief wordt voornamelijk gedaan om aan te tonen wat de effecten zijn zonder de realisatie van het plan, niets doen dus. De referentiesituaties gelinkt aan de zeespiegelstijgingsscenario's (+1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging) komt overeen met het nulalternatief.
- Het nulalternatief voor de scenario's +1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging neemt de overstromingscontouren bij een 1000-jarige storm als uitgangsbasis. Het nulalternatief voldoet in vele opzichten niet aan de doelstelling(en) en het Kader van Ambities van het strategisch beleidsplan Kustvisie (Consortium Hoogtij(d) (IMDC, ORG, Arcadis), 2022b) en wordt om die reden niet als een redelijk alternatief beschouwd. Het nulalternatief geeft echter inzicht in de uitgestrektheid van het impactgebied en de schade en slachtoffers bij zeespiegelstijging. Het nulalternatief onderbouwt daarmee ook het nut en de noodzaak van de blijvende inzet voor kustverdediging en het strategisch beleidsplan Kustvisie.

Zoals hierboven aangehaald worden de scenario's +1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging gehanteerd als referentiesituatie voor de criteria gelinkt aan hydromorfologie, overstromingen en verzilting omdat dit de meest realistische toetsing inhoudt. Voor de criteria hydromorfologie, overstromingen en verzilting bestaan er modellen die deze situaties in beeld kunnen brengen waardoor effecten van zeespiegelstijging op een realistische wijze voorspeld kunnen worden. Op die manier wordt een vertekening in de beoordeling door een verschil in zeespiegelniveaus voorkomen (vb. de afwijking door een verschil in strandbreedte bij de berekening van het langstransport). Voor alle andere criteria gerelateerd aan natuurwaarden, gebruikers op land en op zee, etc. kunnen de scenario's +1 m, +2 m en +3 m zeespiegelstijging niet op een realistische wijze voorspeld worden.

De beschrijving van de referentiesituaties voor de milieueffecten is weergegeven in §6.